

Främja fleråriga grönsaker i svensk matförsörjning

Eva Johansson
Johanna Karlén
Annevi Sjöberg
Daniel Björklund Jonsson

Projektet har finansierats med hjälp av medel från Jordbruksverket inom ramen för den svenska livsmedelsstrategin.

Projektets syfte är att öka och sprida kunskap om fleråriga grönsaker

Genom att skapa en kunskapsplattform och ett nätverk som engagerar och inkluderar relevanta aktörer och intressenter.

Genom odlingsbeskrivningar, mentorskap och förmedling av kontakter, föreläsningar och träffar mellan intressenter lyfts fleråriga grönsakers roll i svensk matförsörjning.

Ökar och sprider kunskap om fleråriga grönsaker.

Home Ett urval fleråriga grönsaker Odlingvärda fleråriga grönsaker för produktion
Rapporter, artiklar med mera om perenna odlingsystem Frågor och svar
Seminarium Främja fleråriga grönsaker i svensk matproduktion 16 oktober

Främja fleråriga grönsaker i svensk matförsörjning

De senaste åren har grönsaksodlare börjat få upp ögonen för fleråriga grönsaker och en hel del provodlar flertalet fleråriga grönsaker. Många fler odlare är nyfikna och intresserade men har inte kommit igång ännu.

Som ett led i kunskapsupbyggnaden och kunskapsförmedlingen om fleråriga grönsaker kommer projektet att skapa en kunskapsplattform med mentorskap och föreläsningar. Vi kommer att hålla ett seminarium hösten 2023.

Odlingsvärda fleråriga grönsaker för produktion 2020-2021

Vi bedömde över 60 sorter

- *Odlingsvärda sorter*
- *Sorter där mer information krävs för att göra en fullständig bedömning*
- *Sorter som inte bedömts vara odlingsvärda*

Bedömningarna baserades på erfarenheter under 2020–2021 och för ett par sorter på tidigare erfarenheter.

Rapporten med sortbeskrivningar och odlarnas bedömningar.

Rapporten bör läsas tillsammans med urvalssammanställningen som också visar beslutsprocessen.

Odlingsvärda fleråriga grönsaker för produktion

Eva Johansson tillsammans med
Brigid Lefevre / Malin Schreiber / Karin Sjöstedt / Robin Tidblom / Annevi Sjöberg

Främja fleråriga grönsaker i svensk matförsörjning

Odlare vi besökte

Skogsträdgårdens växter, Hanna Jönsson och My Kellberg

Gammelgård, Christina Meyer

Groblad's Permakultur, Ylvali Falk Groblad

Ätliga trädgården, Anette Brunsell

Fridens trädgård, David Källströmer

Ranbogården, Richard, Annika och Julia Karmhag Olsson

Siementarha, Tuukka Häkkinen

Joel Rosenberg

Taimitaivas, Heli Plattonen

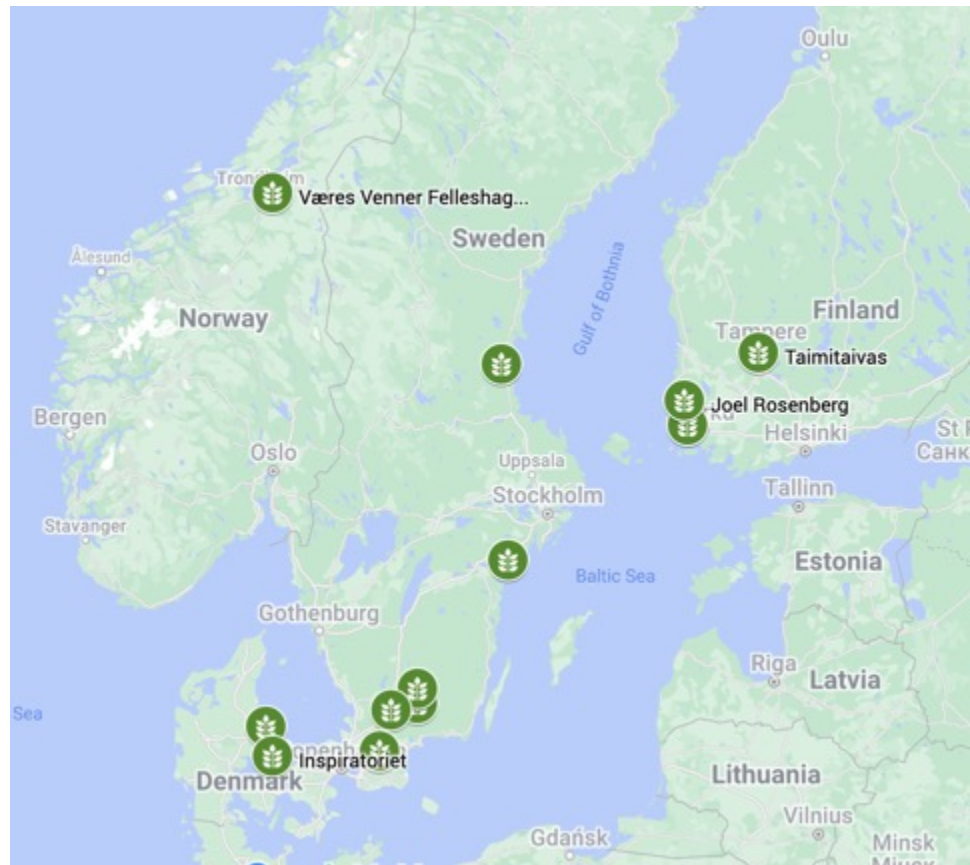
Inspiratoriet, Cecil Rye Olsen

Permakulturhaven Myrrhis, Karoline Nolsø Aen och Tycho

Holcomb

Væres Venner Fellehagen/Ringve Botanical Garden, Stephen

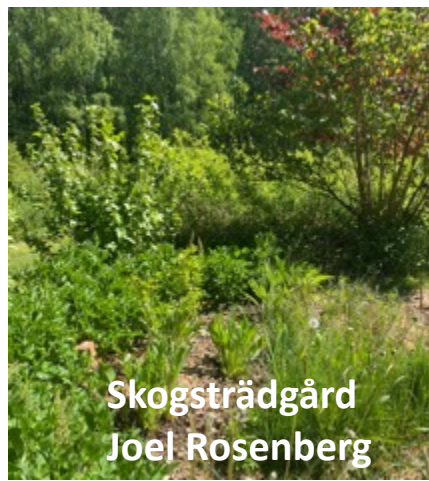
Barstow

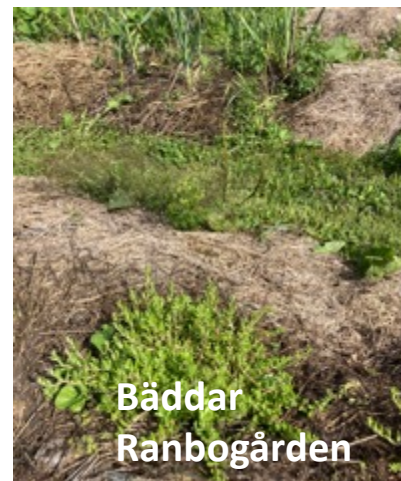
Odlare	Ort	Odlingszon	Jord	Odlingsätt
Skogsträdgårdens växter, Hanna Jönsson och My Kellberg	Höör	3	sandig morän	plantskola, trädgård
Ätliga trädgården, Anette Brunsell	Alvesta	4	sand	skogsträdgård
Fridens trädgård, David Källströmer	Nyköping	2	lera	skogsträdgård
Ranbogården, Richard, Annika och Julia Karmhag Olsson	Söderhamn	4-5	alltifrån lera till sand	upphöjda bäddar
Gammalgård, Christina Meyer	Älmhult	4, norrsluttning	sand med låg mullhalt	skogsträdgård
Groblad's Permakultur, Yivali Falk Groblad	Lönashult	3	moränjord	skogsträdgård
Siementarha, Tuukka Häkkinen	Livonsaari, Finland	3	lera med ganska bra mullhalt	radodling, trädgård
Joel Rosenberg	Laitila, Finland	Zon I (finska motsvarar 1-2 högre i svenska systemet)	morän (hietamoreeni)	skogsträdgård
Taimitaivas, Heli Plattonen	Pirkkala, Finland	Zon II (finska motsvarar 1-2 högre i svenska systemet)	lera	plantskola, trädgård
Inspiratoriet, Cecil Rye Olsen	Samsø, Danmark	Odlingszon 1	tung lera	skogsträdgård
Permakulturhaven Myrrhis, Karoline Nolsø Aaen och Tycho Holcomb	Rønde, Danmark	Odlingszon 1	sand	radodling, alléodling, skogsträdgård, plantskola
Væres Venner Felleshagen/Ringve Botanical Garden, Stephen Barstov	Malvik/Trondheim, Norge	H 4-5	kalk- och mineralrik lerjord	trädgård

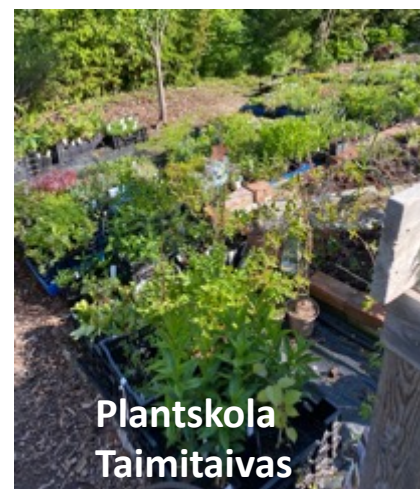
Alléodling
Permakulturhaven Myrrhis

Skogsträdgård
Joel Rosenberg

Bäddar
Ranbogården

Plantskola
Taimitaivas

Ett urval av fleråriga grönsakerna

o = odlar nu p = provodlar s = slutat odla a = aldrig odlat x = odlar inte v = vildinsamlad	Allium fistulosum/ piplök	Allium senescens/ Bredbladig kantlök	Allium tuberosum/ Kinesisk gräslök	Blitum bonus-henricus/ Gode henriks målla	Brassica oleracea var. ramosa/ Perenn grönkål	Bunias orientalis/ Ryssgubbe	Claytonia sibirica/Vår sköna	Crambe maritima/ Strandkål	Diplotaxis tenuifolia/ Sandsenap	Foeniculum vulgare/ Fänkål	Habltzia tamnoides/ Kauklasis rankspenat
Fridens trädgård, David Källströmer	o	x		o	s	x		o	s	o	o
Gammalgård, Christina Meyer	o			o	o	x	o	o	o		o
Groblad's Permakultur, Ylvali Falk Groblad	o			o	x	o	s	s	s		
Inspiratoriet, Cecil Rye Olsen	o			o	x	s	s	x	o	o	o
Joel Rosenberg	o	o		o		o		s	x		o
Permakulturhaven Myrrhis, Karoline Nolsø Aaen och Tycho Holcomb	o	x	x	o	o	o	x	o	o	o	o
Ranbogården, Richard, Annika och Julia Karmhag Olsson	o		o	o	p	p	p	o	o	p	p
Siementarha, Tuukka Häkkinen	o				p	x		o	o		o
Skogsträdgårdens växter, Hanna Jönsson	o			o	o	o	o	o	x		x
Taimitaivas, Heli Plattonen	o		o		x	x		o	o	x	o
Væres Venner Felleshagen & Ringve Botanical Garden, Stephen Barstow	o	o		x	p	o		o	o	x	o
Ätliga trädgården, Anette Brunsell	o		o	o	o	x		o	o		o

28 olika fleråriga grönsaker

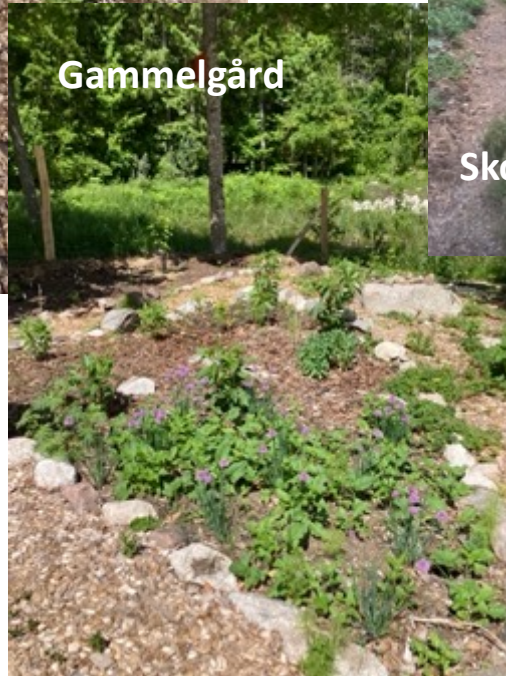
Odlingsbeskrivning

Allium fistulosum/Piplök

o = odlar nu p = provodlar s = slutat odla a = aldrig odlat x = odlar inte v = vildinsamlad	<i>Allium fistulosum</i> / piplök
Fridens trädgård, David Källströmer	o
Gammalgård, Christina Meyer	o
Groblad's Permakultur, Yivali Falk Groblad	o
Inspiratoriet, Cecil Rye Olsen	o
Joel Rosenberg	o
Permakulturhaven Myrrhis, Karoline Nolsø Aaen och Tycho Holcomb	o
Ranbogården, Richard, Annika och Julia Karmhag Olsson	o
Siementarha, Tuukka Häkkinen	o
Skogsträdgårdens växter, Hanna Jönsson	o
Taimitaivas, Heli Plattonen	o
Væres Venner Felleshagen & Ringve Botanical Garden, Stephen Barstow	o
Ätliga trädgården, Anette Brunsell	o

Groblads

Gammalgård

Skogsträdgårdens växter

Allium fistulosum/piplök

Vad säger odlarna?

Värdefull att odla - en av toppväxterna
Lätt att använda och därför lätt att sälja
Säljs som salladslök och i salladsmixar
Favorit

Tid till ordentlig skörd 1- 2 år

Skadedjur/sjukdomar

Inga problem hittills
Trivs inte så bra får mycket lökbladsmögel, andra svampar
Har haft lökbladsmögel, får en skörd vissnar ner på hösten
Sniglar
Lite lökbagge

Ringve Botanical Garden

Odlingsbeskrivning

Blitum bonus-henricus/ Gode Henriks målla

o = odlar nu p = provodlar s = slutat odla a = aldrig odlat x = odlar inte v = vildinsamlad	Blitum bonus- henricus/ Gode henriks målla
Fridens trädgård, David Källströmer	o
Gammelgård, Christina Meyer	o
Groblad's Permakultur, Ylvali Falk Groblad	o
Inspiratoriet, Cecil Rye Olsen	o
Joel Rosenberg	o
Permakulturhaven Myrrhis, Karoline Nolsø Aaen och Tycho Holcomb	o
Ranbogården, Richard, Annika och Julia Karmhag Olsson	o
Siementarha, Tuukka Häkkinen	
Skogsträdgårdens växter, Hanna Jönsson	o
Taimitaivas, Heli Plattonen	
Væres Venner Felleshagen & Ringve Botanical Garden, Stephen Barstow	x
Ätliga trädgården, Anette Brunsell	o

Ranbogården

Fridens trädgård

Ätliga trädgården

Blitum bonus-henricus/ Gode Henriks målla

Vad säger odlarna?

Kan användas till allt man skulle vilja använda spenat till. Veldig god och veldig produktiv

Hög produktivitet

Inte favorit, bitter smak

En av de bästa, kort skördesäsong, lätt att skörda vid 15 cm då helt mjäll i stälken, produktiv

Tid till ordentlig skörd 1- 3 år

Skadedjur/sjukdomar

Inga

Prickar på hösten (rost?) kapar på hösten, nya fina blad kommer

Bärfisar

14 april, Sörmland

Odlingsbeskrivning
Crambe maritima/Strandkål

Vildväxande Samsø

Ranbogården

o = odlar nu p = provodlar s = slutat odla a = aldrig odlat x = odlar inte v = vildinsamlad	Crambe maritima/ Strandkål
Fridens trädgård, David Källströmer	o
Gammelgård, Christina Meyer	o
Groblad's Permakultur, Ylvali Falk Groblad	s
Inspiratoriet, Cecil Rye Olsen	x
Joel Rosenberg	s
Permakulturhaven Myrrhis, Karoline Nolsø Aaen och Tycho Holcomb	o
Ranbogården, Richard, Annika och Julia Karmhag Olsson	o
Siementarha, Tuukka Häkkinen	o
Skogsträdgårdens växter, Hanna Jönsson	o
Taimitaivas, Heli Plattonen	o
Væres Venner Felleshagen & Ringve Botanical Garden, Stephen Barstow	o
Ätliga trädgården, Anette Brunsell	o

Væres Venner Felleshagen

Crambe maritima/Strandkål

Vad säger odlarna?

Ja, en delikatess! Blekta vårskott/blad av strandkål är "den bästa kålen" jag har ätit, krispig och saftig, helt utan beska. Förökning med rotskott kunde kanske ge tillräckligt bra produktivitet, men jag har inte erfarenhet om odling till försäljning.

Hög produktivitet

Lite svåretablerad känslig för röta

Tid till ordentlig skörd 2 - 4 år

Skadedjur/sjukdomar

Kålväxters skadedjur

Mycket mindre utsatt för skadedjur än ettåriga Brassica-kål. Om man satsar på tidig skörd, är skadedjur knappast något problem alls.

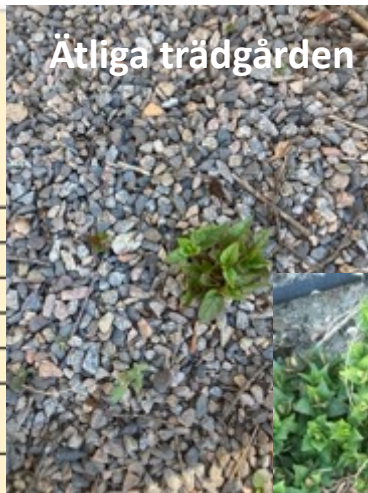

Siementarha

Odlingsbeskrivning

Hablitzia tamnoides/Kaukasisk rankspenat

o = odlar nu p = provodlar s = slutat odla a = aldrig odlat x = odlar inte v = vildinsamlad	Hablitzia tamnoides/ Kaukasisk rankspenat
Fridens trädgård, David Källströmer	o
Gammelgård, Christina Meyer	o
Groblad's Permakultur, Ylvali Falk Groblad	
Inspiratoriet, Cecil Rye Olsen	o
Joel Rosenberg	o
Permakulturhaven Myrrhis, Karoline Nolsø Aaen och Tycho Holcomb	o
Ranbogården, Richard, Annika och Julia Karmhag Olsson	p
Siementarha, Tuukka Häkkinen	o
Skogsträdgårdens växter, Hanna Jönsson	x
Taimitaivas, Heli Plattonen	o
Væres Venner Felleshagen & Ringve Botanical Garden, Stephen Barstow	o
Ätliga trädgården, Anette Brunsell	o

Hablitzia tamnoides/Kaukasisk rankspenat

Vad säger odlarna?

Probably my favourite perennial vegetable

Hög produktivitet

Lättodlad men lite problem med invintring evt pga

stående vatten, klarar sig bäst i upphöja bäddar

Producerar mycket bladmassa tidigt på våren, men vet inte hurdan odlingsteknik skulle passa till kommersiell odling.

Tid till ordentlig skörd 2-3 år

Skadedjur/sjukdomar

Inga skadedjur eller sjukdomar

Under trees the birds poo on it so need for careful harvest to gain clean leaves.

Stephen Barstow